

מה נותן את הכח להקים משפחה?

ככל שהאדם הוא בן יותר טוב להוריו, כך קל לו יותר להקים משפחה, ולהוליד גם הוא ילדים שיולידו גם הם ילדים. איך זה קשור ליציאת מצרים?

שלום לידידינו היקרים!

בפרשתנו מודגש במיוחד היחס לבנים: משה אומר לפרעה שנלך לעבוד את ה' "בבנינו ובבנותינו", קרבן הפסח צריך להיות "לחק לך ולבניך", ובסוף הפרשה אנחנו מצווים על פדיון הבן ועל "והגדת לבנך". כל זה עוד לפני שמזכירים את השאלות ששואלים הבנים, ואת התשובות שעלינו לענות להם "והיה כי ישאלך בנך", "והיה כי יאמרו אליכם בניכם". למה ביציאת מצרים מודגש הקשר לבנים?

אתה לא תלוי בהצלחות שלך

עם ישראל נכנס למצרים כמשפחה ויצא ממנה כעם, כבני אברהם יצחק ויעקב. בפרשה הקודמת נכתב כאן שניתן להמשיל זאת לנער שהקשיים של גיל הנערות צריכים לגרום לו לשים לב שהוא זקוק להוריו גם כאשר הוא גדל. הקושי והמיצרים של הגלות גרמו לעם ישראל לצעוק אל ה' אלוקי אבותיהם, כמו שכתוב "ונצעק אל ה' אלוקי אבותינו, וירא את עניינו". כאשר ישראל צועקים לה' אלוקי אבותם, הם מתחברים גם לה' וגם לאבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב. אם ניקח את זה לחיים של כל אחד מאיתנו, לפעמים האדם חש שהוא נמצא במיצרים: הוא מנסה לעשות כל מיני דברים, בגשמיות וברוחניות, דברים שמאוד חשובים לו - והוא לא מצליח. הדרך להתמודד עם מיצרים כאלו, היא לשים לב שההצלחות של האדם, בין בגשמיות ובין ברוחניות, לא מבטאות את המהות שלו. שלושה שותפים באדם, הקדוש ברוך הוא, אביו ואמו, וכל שלושת השותפים האלו רוצים את המהות של האדם, בלי קשר להצלחות שלו.

כאשר האדם מבין את זה הוא יוצא מהמיצרים, כי הוא לא חש שהוא תלוי בהצלחות שלו.

כאשר האדם מבין שהמהות שלו לא תלויה בהצלחות שלו אלא בכך שה' וההורים שלו רוצים בו, הוא ממשיך את המהות שלו לתוך החיים שלו. הוא מזהה את העצם שלו, וממשיך את עצמו לתוך החיים שלו. כלומר דווקא כאשר האדם מזהה שהחיים שלו לא מגיעים ממנו, אלא ממי שברא וממי שהוליד אותו, דווקא אז הוא יכול להיות הוא עצמו, ולחיות באמת את החיים שהוא קיבל מה' ומההורים.

המיצרים שיש לאדם בחיים באים בדיוק בשביל זה, בשביל שהאדם ידע להבדיל בין החיצוניות שלו לבין המהות שלו, ויזדהה עם המהות שלו ויחיה אותה, ובכך הוא יצא מאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה.

להפוך מבן לאבא

כאשר האדם ממשיך את ה' ואת ההורים שלו לתוך החיים שלו, ועל ידי כך הוא ממשיך את עצמו לתוך החיים שלו, זה מאפשר לו להתחתן ולהוליד ילדים, ולהיות אבא בעצמו. ההורים שידרו לו שהם רוצים את עצם האישיות שלו (ולא את

ההצלחות שלו), ועכשיו הוא יכול לשדר זאת לילדיו שלו. כלומר כלומר כאשר האדם יוצא מהמיצרים לגאולה, האבות נכנסים לתוכו, ומכחם הוא יכול להיות אבא לבנים בעצמו.

לכן כאשר התורה מספרת על יציאת מצרים מודגש כל כך הקשר לבנים, ואנחנו מצווים במצוות "והגדת לבנך". עם ישראל היה צריך לקבל כח מהאבות בשביל לצאת ממצרים, ולכן בשתי הפרשות הקודמות מוזכרים האבות הרבה פעמים. אבל בפרשה שלנו, כאשר אנחנו כבר יוצאים ממצרים, האבות כבר נכנסים אל תוכנו, ואנחנו נעשים הורים לבנים בעצמנו.

עצם החיים – מה' וההורים!

בתחילת הפרשה ה' אומר למשה "בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו... ולמען תספר באזני בן ובן בנך". כל המיצרים והקשיים נועדו לעזור לאדם להמשיך את ה' ואת ההורים בתוך החיים שלו, ועל ידי זה להמשיך את עצמו בחיים.

כאשר האדם מגדל ילדים ומשדר להם שאת עצם החיים הם מקבלים מה' ומההורים, הוא נותן כח גם לילדים לגדול ולהוליד ילדים בעצמם. כלומר כאשר האדם ממשיך את ההורים לתוך החיים שלו, הוא מקבל מהם כח להוליד ילדים שיולידו גם הם ילדים - "למען תספר באזני בן ובן בנך".

מהרגשה להבנה

ניתן לראות את המעבר של עם ישראל מבנים לאבות גם בחלוקה של עשר המכות לפרשות השבוע:

עשר המכות שניחתו על מצרים מתחלקות לשני חלקים: שבע מכות מופיעות בפרשת 'וארא', ושלוש מכות מופיעות בפרשתנו, פרשת 'בא'. החלוקה הזו מתאימה לחלוקה של עשר הספירות ל'מוחין' ו'מידות', כאשר ב'מוחין' יש שלוש ספירות, ובמידות הלב יש שבע ספירות.

בתחילה עם ישראל מרגיש (במידות הלב) את הגאולה. הוא מרגיש שהוא יוצא מתחת סבלות מצרים, והוא מרגיש שה' אוהב אותו ורוצה לגאול אותו. לאחר מכן, ככל שהמכות מתקדמות, והמצרים מבינים שה' הוא בורא העולם, גם עם ישראל לא רק מרגיש אלא גם מבין (במוחין) שהוא נהיה העם של ה', ואפשר כבר להתחיל לצוות אותו במצוות.

כתוב בחסידות שמידות הלב נולדות מהשכל. לכן כל עוד הקשר עם ה' נמצא בעיקר במידות הלב, אנחנו כמו בנים שתלויים באבות. לכן גם פרשת שמות וגם פרשת וארא מדגישות את היותינו בנים לאברהם יצחק ויעקב, והגאולה נעשית מכח ברית אבות.

אבל לאחר מכן, כאשר הקשר עם ה' מתעלה למוחין, אנחנו כבר נעשים אבות בעצמנו. לאחר שהתעצמנו עם האבות בשתי הפרשות הקודמות, האבות כאילו נכנסו לתוכינו, ומכחם אנחנו נעשים אבות לבנים בעצמנו, ועלינו לספר לבנינו ביציאת מצרים, ולחבר גם אותם להיות חלק מעם ישראל, מבני אברהם יצחק ויעקב.

שבת שלום!

בית 'עוד יוסף חי'